

Sygn. akt I C 607/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Katarzyna Latała
Protokolant:	sekretarz Aleksandra Zapala

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2019 r. w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. w P.

przeciwko P. C.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

I. oddała powództwo;

II. zasądza od (...) S.A. w P. na rzecz P. C. kwotę 5.417 zł (pięć tysięcy czterysta siedemnaście złotych) tytułem kosztu procesu.

SSO Katarzyna Latała

Sygn. akt I C 607/18

UZASADNIENIE

Pozwem, który wpłynął do tut. Sądu w dniu 8 marca 2018 r., a skierowanym przeciwko P. C., powód (...) SA. w P. wniósł o uznanie za bezskuteczną w stosunku do powoda umowy sprzedaży z dnia 19 marca 2013 r. rep. A 2837/2013, mocą której S. R. sprzedał pozwanemu P. C. udział w wysokości 1/2 w należących do niego nieruchomościach położonych w miejscowości B., dla których Sąd Rejonowy w Kielcach prowadzi księgi wieczyste (...) oraz zasądzenie na rzecz powoda od pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu powód wskazała, iż w dniu 15 czerwca 2012 r. Sąd Okręgowy w Płocku wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, w którym nakazał K. R. i S. R. solidarną zapłatę kwoty 122 375,33 zł wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu i na podstawie tytułu wykonawczego wszczęte zostało postępowanie egzekucyjne przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kielcach w sprawie Km 1165/12, które jednakże było bezskuteczne. Powód wskazał, iż w związku z otrzymaniem od Komornika zawiadomienia o bezskuteczności egzekucji oraz po analizie ksiąg wieczystych (...) powziął informację, iż aktualnym właścicielem nieruchomości jest pozwany P. C. na podstawie umowy z dnia 19 marca 2013 r. Powód wskazał, że z treści umowy wynikało, że przeniesienie własności nastąpiło w drodze zawarcia umowy sprzedaży i nie miał on wówczas świadomości istnienia stosunku bliskości i związków rodzinnych pomiędzy dłużnikiem S. R. a pozwanym P. C., jednakże kolejna analiza

treści ksiąg wieczystych wskazała, że właścicielem nieruchomości jest A. C. – córka S. R. i żona P. C.. Powód podniósł, iż daje się zauważyć fakt zbieżności czasowej pomiędzy faktem skierowania przez wierzyciela wniosku o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikowi S. R. a dokonaniem przez niego rozporządzenia swoim udziałem wynoszącym 1/2 w nieruchomościach na rzecz P. C., pozostającego z dłużnikiem w bliskim stosunku, a dłużnik dokonując przeniesienia własności udziału w nieruchomościach działał z zamiarem pokrzywdzenia wierzyciela – P. C. był bliskim znajomym A. R. – córki dłużnika i pozostawał z nim w bliskich relacjach; nadto zaś w chwili zawierania umowy sprzedaży P. C. miał 22 lata, dziwi więc, skąd dysponował tak znacznymi środkami finansowymi, aby móc dokonać zakupu dwóch nieruchomości za łączną kwotę 180 000 zł.

Pozwany P. C. w odpowiedzi na pozew z dnia 10 maja 2018 r. (k. 73 - 77) wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów procesu. Pozwany podniósł, iż w dacie sprzedaży nie pozostawał ze S. R. w jakichkolwiek relacjach, w których mógł uzyskać wiadomości o jego stanie finansowym, a z córką dłużnika zaczął się spotykać w znacznym czasie od zakupu działki. Pozwany wskazał nadto, iż jak wynika z treści umowy sprzedaży, zapłacił on cenę za zakup nieruchomości w wysokości rynkowej, zatem nie ma podstaw do uznania, że zaistniała przesłanka pokrzywdzenia wierzyciela.

Na rozprawie w dniu 18 października 2018 r. (k. 106 odwrót) pozwany podniósł dodatkowo zarzut braku legitymacji procesowej czynnej powoda z uwagi na fakt, iż powód zgłosił wierzytelność będącą przedmiotem postępowania w postępowaniu upadłościowym dotyczącym S. R., w związku z czym z żądaniem uznania czynności prawnej za bezskuteczną może wystąpić jedynie syndyk. Odnosząc się do powyższego zarzutu powód wskazał, iż fakt toczenia się postępowania upadłościowego w stosunku do dłużnika nie wyłącza uprawnienia wierzyciela do zaskarżenia czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela.

Strony podtrzymały swoje stanowiska w toku dalszego postępowania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Prawomocnym nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 15 czerwca 2012 r. w sprawie I Nc 51/12 Sąd Okręgowy w Płocku orzekł, iż K. R. i S. R. mają zapłacić solidarnie na rzecz (...) S.A. w P. kwotę 122 375,33 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 119 912,40 zł od dnia 19 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty i od kwoty 2 462,93 zł od dnia 31 maja 2012 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 5 147 zł tytułem kosztów procesu.

Umową zawartą w formie aktu notarialnego w dniu 19 marca 2013 r. przed notariuszem A. S., rep. A. 2837/2013 S. R. sprzedał należące do niego udziały w wysokości po 1/2 części w nieruchomościach położonych w miejscowości B. gm. M. i oznaczonych jako działki: nr (...) (księga wieczysta (...)) i nr 768/42 (księga wieczysta (...)) na rzecz P. C. za łączną cenę za nabywane udziały w nieruchomościach w wysokości 90 000 zł.

Postanowieniem z dnia 5 września 2016 r. Sad Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie w sprawie X GU 993/16 ogłosił upadłość S. R., wyznaczając jednocześnie syndyka w osobie K. N..

dowód:

- nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 15 czerwca 2012 r. k. 69 akt I Nc 51/12 Sądu Okręgowego w Płocku
- akt notarialny z dnia 19 marca 2013 r. k. 23 - 25
- postanowienie Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie z dnia 5 września 2016 r. k. 112.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci w/w dokumentów, które nie były kwestionowane przez strony w toku niniejszego postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

(...) S.A. w P. przeciwko P. C. o uznanie za bezskuteczną wobec powoda czynności prawnej w postaci umowy sprzedaży zawartej pomiędzy S. R. a P. C. w dniu 19 marca 2013 r. nie zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie odwołać należy się bowiem w pierwszej kolejności do przepisów ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (t. jedn. Dz. U. 2017 r., poz. 2344 z późn. zm.). Tytuł III przedmiotowe ustawy reguluje skutki ogłoszenia upadłości, a dział III tytułu III - bezskuteczność i zaskarżanie czynności upadłego.

Zgodnie zaś z treścią przepisu art. 132 ust. 1 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze, powództwo (dotyczące zaskarżenia czynności upadłego) może wytoczyć syndyk.

P. należy, iż powyższy pogląd został wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2008 r. w sprawie I CSK 93/08 (Lex nr 470021), który to pogląd Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela, a zgodnie z którym art. 132 ust. 1 Prawa upadłościowego i naprawczego dotyczy zarówno powództwa o ustalenie w rozumieniu art. 189 k.p.c., że dokonana przez upadłego dłużnika czynność prawna jest z mocy samego prawa bezskuteczna w stosunku do masy upadłości (art. 127 i art. 128 Prawa upadłościowego i naprawczego), jak i uznania czynności prawnej upadłego dłużnika za bezskuteczną na podstawie art. 527 k.c., z powodu dokonana jej z pokrzywdzeniem wierzycieli (art. 131 Prawa upadłościowego i naprawczego.). Nie ma przepisu prawa, który w procesie dotyczącym mienia wchodzącego w skład masy upadłości przyznawałby legitymację procesową wierzycielowi dłużnika - takiej podstawy prawnej nie stanowią zwłaszcza przepisy Kodeksu cywilnego o ochronie wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika, ich odpowiednie stosowanie do zaskarżenia czynności prawnych upadłego wymaga bowiem uwzględnia odrębnych regulacji i charakteru postępowania upadłościowego i naprawczego (art. 131 Prawa upadłościowego i naprawczego).

Artykuł 132 ust. 1 ustawy wyraźnie więc stanowi, że legitymację czynną do wytoczenia powództwa posiada **tylko syndyk**. Wynika to przede wszystkim z faktu, że syndyk w procesie dotyczącym bezskuteczności czynności prawnej działa w interesie wszystkich wierzycieli, a zatem w trakcie trwania postępowania upadłościowego wierzyciele nie mogą wytaczać powództw o uznanie czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli za bezskuteczną.

Zgodnie zaś z treścią przepisu art. 133 ust. 1 powołanej ustawy, Syndyk może wstąpić w miejsce powoda w sprawie wszczętej przez wierzyciela, który zaskarżył czynności upadłego. W tym przypadku, jeżeli pozwanym był także upadły, postępowanie w stosunku do niego umarza się po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

Przepis ten reguluje wpływ ogłoszenia upadłości na postępowania cywilne, których przedmiotem jest skarga pauliańska w rozumieniu art. 527 k.c., wszczęte przed datą ogłoszenia upadłości przez poszczególnych wierzycieli. Norma omawianego przepisu realizuje wyrażaną w art. 132 ust. 1 zasadę, że wyłącznie legitymowanym do wniesienia powództwa tego rodzaju jest syndyk; ta zasada dotyczy również postępowań cywilnych, w których do wniesienia pozwu doszło przed ogłoszeniem upadłości. Jeżeli więc pozew został wniesiony przed ogłoszeniem upadłości, to może go kontynuować na podstawie komentowanego przepisu jedynie syndyk. Gdyby natomiast po ogłoszeniu upadłości taki pozew wniósł wierzyciel, skutkowałoby to oddaleniem powództwa ze względu na brak czynnej legitymacji procesowej (zob.: Dariusz Chrapoński w: „Komentarz do art. 133 ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze). W doktrynie wskazuje się, iż na tle tej regulacji istnieje wątpliwość, w jaki sposób syndyk może wstąpić do procesu i jakie są konsekwencje prawne ewentualnej odmowy wstąpienia przez niego do tego postępowania wszczętego przez wierzyciela upadłego. I wskazuje się, że jeżeli sąd prowadzący proces ze skargi pauliańskiej poweźmie wiadomość o ogłoszeniu upadłości dłużnika powoda, to powinien zawiadomić o toczącym się postępowaniu syndyka, zakreślając mu termin sądowy na wstąpienie do procesu w charakterze powoda, jeżeli zaś syndyk nie wstąpi do toczącego się postępowania, sąd powinien oddalić powództwo ze względu na utratę przez wierzyciela legitymacji procesowej (tamże).

W niniejszej sprawie Sąd zawiadomił więc o toczącym się postępowaniu Syndyka upadłego S. R., zakreślając mu 14-dniowy termin do zajęcia stanowiska na piśmie co do ewentualnego wstąpienia do sprawy w charakterze powoda (dowód doręczenia zawiadomienia k. 118), jednakże Syndyk dłużnika nie wstąpił do sprawy w charakterze powoda.

Stwierdzić zatem należy, iż powód w niniejszej sprawie – (...) S.A. w P. wobec ogłoszenia w dniu 5 września 2016 r. upadłości dłużnika S. R. nie posiada legitymacji procesowej czynnej do wystąpienia z żądaniem uznania czynności prawnej dłużnika za bezskuteczną.

Z tych też względów Sąd dopuścił w niniejszej sprawie jedynie dowód z dokumentów w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 15 czerwca 2012 r. Sądu Okręgowego w Płocku, aktu notarialnego z dnia 19 marca 2013 r. oraz postanowienia Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie z dnia 5 września 2016 r., a oddalił pozostałe wnioski dowodowe stron

Zgodnie bowiem z treścią przepisu art. 227 k.c. przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Dla ustalenia zaś, czy S. R. jest dłużnikiem powoda, czy dłużnik dokonał czynności prawnej oraz czy została ogłoszona upadłość dłużnika, znaczenie miały jedynie w/w dokumenty. Wobec zaś ustalenia, że ogłoszono upadłość dłużnika i w konsekwencji braku legitymacji procesowej czynnej powoda, pozostałe fakty, jakie miały być dowodzone za pomocą innych dowodów zgłoszonych przez strony, nie miały dla sprawy znaczenia.

Mając powyższe na uwadze Sąd powództwo oddalił.

Na zasadzie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., Sąd zasądził od powoda, jako strony przegrywającej sprawę, na rzecz pozwanego P. C. kwotę 5 417 zł tytułem kosztów procesu. Na koszty procesu poniesione przez powoda złożyły się:

- kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od dokumentu pełnomocnictwa,
- kwota 5 400 zł tytułem kosztów wynagrodzenia pełnomocnika będącego adwokatem, ustalona stosownie do treści przepisu § 2 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015 r., poz. 1800 z późn. zm.).

SSO Katarzyna Latała